
**ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
„ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР”**

РЕЦЕНЗИЯ

**от проф. д.ик.н. Георги Кирилов Петков,
зам.-директор на Институт за научни изследвания и
обучение на докторанти при Университет по
библиотекознание и информационни технологии**

ОТНОСНО: научните трудове на **доц. д-р Валери Стоилов Стоянов**, представени за участие в обявения в ДВ, бр. 59 от 02.08.2011 конкурс за академичната длъжност «професор» във Варненски свободен университет «Черноризец Храбър» по професионално направление 3.2. Психология (Организационна психология, експериментална психология)

София * 2011

Конкурсът е обявен в Държавен вестник, брой 59 от 02.08.2011 г. и е в област на висше образование "Социални, стопански и правни науки", професионално направление "Психология" (Организационна психология, експериментална психология).

Рецензията е възложена по решение на Научното жури, определено със Заповед № 2424/30.09.2011 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър” (Протокол № 1/14.10.2011 г. от заседание на Научното жури).

Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Валери Стоилов Стоянов, доцент в катедра „Психология” при Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър”. Подадените документи отговарят на основните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото прилагане за заемане на академичната длъжност „професор”.

I. Биографична справка и обща характеристика на трудовете на кандидата

Валери Стоянов е роден на 31.10.1961 г. Завършва Висше военноморско училище "Н. Й. Вапцаров" - гр. Варна през 1985 г. От 1985 г. до октомври 1990 г. работи като корабен и щабен офицер във ВМС и командир на курсантско подразделение във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров". От 2001 г. до 2008 г. е ръководител на психофизиологична лаборатория и председател на комисия за психологичен подбор на кандидатите за студенти и курсанти на ВВМУ "Н. Й. Вапцаров". От м. октомври 1990 г. и досега е преподавател по военна психология във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров", като последователно заема длъжностите преподавател, от 1994 г. главен асистент, а от 2002 г. - доцент. От 1999 г. започва работа като хоноруван асистент, а от 2002 г. като доцент във ВСУ "Черноризец Храбър" - гр. Варна. През 1999 г., след обучението си в докторантура, защитава дисертация, в резултат на което му е

присъдена образователната и научна степен „доктор” по психология.

Валери Стоянов чете лекции по експериментална психология, организационна психология, военна психология, психология на морската дейност. Владее руски и английски език.

Кандидатът предлага 57 броя научни трудове за рецензиране, както следва:

- Учебни помагала и ръководства - 5 бр.;
- Три монографии;
- Студии и статии в периодични научни издания - 13 бр.;
- Една рецензия
- Тридесет и пет доклади на научни конференции, симпозиуми, в годишници и в сборници у нас и в чужбина.

От посочените публикации в списъка за рецензиране двадесет и четири са публикувани в съавторство, а останалите тридесет и три са самостоятелни.

Тези трудове не са представяни за участие в други конкурси за присъждане на научни степени и звания и не са рецензирани досега.

Монографиите, студиите и учебниците са издадени от: Варна, ВСУ "Черноризец Храбър", Враца, Псидо, Варна, ИК "Морски свят" и Maritime World Publishing House Ltd.

От представената справка за цитиранията на тези трудове се вижда, че са забелязани 39 научни публикации, в които те са изрично упоменати.

Научната продукция на кандидата се характеризира с методологическа издържаност и прецизност. Начинът на разработване и представяне на резултатите, стилът, езикът и външната форма отговарят на изискванията и стандартите за

академични научни публикации. Представените учебници осигуряват натрупване на знания, усвояване на категорийно-понятиен апарат, развиват творческо мислене и създават умения и навици в областта на организационната и експерименталната психология.

II. Преподавателска и научно-изследователска дейност на кандидата

Преподавателската дейност на доц. д-р Валери Стоилов Стоянов започва през 1990 г. във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" след спечелен конкурс като преподавател по военна психология. В същото училище преподава и до днес, а на основен щат като доцент е във ВСУ "Черноризец Храбър" - гр. Варна.

От представените справки за учебна натовареност се вижда, че той има над 375 часа общ годишен хорариум (за учебната 2011/2012 г.), в т.ч. лекции, семинари, извънаудиторни занятия, научно ръководство на дипломанти и участие в изпитни комисии.

В издадената от ВСУ характеристика се казва: "... от април 2008 г., е на основен трудов договор. Преподава дисциплините „Организационна психология“, „Експериментална психология - първа част“ и „Експериментална психология - втора част“ в ОКС „Бакалавър“, специалност „Психология“ и дисциплините „Стрес и личностни промени“, „Стрес и посттравматични стресови разстройства“ и „Компютърни системи за психодиагностика“ в ОКС „Магистър“. Лекционните курсове по изброените дисциплини са дело на доц. д-р Валери Стоянов, като всичките дисциплини са подсигурени със съответни учебни помагала и методически разработки, част от които са разработени с използване на съвременни ИТ – технологии и са достъпни в Интернет среда."

Подробното запознаване с документите на кандидата показва, че той има значим учебно-методически опит и че се е утвърдил като

авторитетен преподавател с успешна практика в подготовката на специалисти в областта на психологията.

Научната дейност на доц. д-р Валери Стоилов Стоянов е посветена на изследването на редица актуални и значими въпроси на организационната и експерименталната психология. Характерно за представените трудове е широкото използване на експерименталните методи. Това не е случайно, тъй като част от неговия трудов стаж преминава като ръководител на лаборатория.

III. Основни научни и учебно-методически приноси в трудовете на кандидата

Приносите в трудовете на доц. д-р Валери Стоянов могат най-общо да бъдат характеризирани като:

- разкриване и доказване на нови съществени страни и характеристики на актуални и значими за организационната и експерименталната психология и приложението им в социалната практика научни области;
- формулиране на нови идеи, концепции и подходи;
- получаване на нови знания по третираните научни проблеми;
- създаване на оригинално ново учебно съдържание и учебна документация.

Научни приноси

Научните приноси в трудовете на доц. д-р Валери Стоилов Стоянов са в научното направление „Психология”. Те са получени в резултат от обобщаване на проведените от кандидата изследвания и могат да се открият в представените за рецензиране по конкурса научни публикации. Направени са важни за разбирането на същността и съдържанието на организационната психология и експерименталната психология приноси. Те могат да се формулират

както следва:

Систематизирани са, доразвити са и са адаптирани научни знания в областта на психологията, в следните две основни направления: организационна психология и методология, теория и практика на психологичните изследвания (№ 1, 2, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 36, 37, 49, 53 за организационна психология и в публикации №№ 3, 30, 41, 42, 45, 54, 55 за експериментална психология).

Разработени са значими проблеми, свързани с методологията, теорията и практическото осъществяване на психологичните изследвания (№№ 3, 28, 30, 41, 42, 45, 54, 55).

Разработена е операционализирана структура на емпиричното психологично изследване (№№ 3, 30, 42, 45, 54, 55).

Представени са оригинални анализи и интерпретации на значими за организационната психология проблеми, като анализите са центрирани около човека и неговите преживявания в организационна среда (№№ 1, 2, 7, 12, 15, 27, 28, 31, 32, 36, 37, 49, 53).

Синтезиран е нов системен модел за изследване на психичния стрес в организационна среда (№ 1).

Доказана е ролята на стратегиите за справяне със стреса като модератори на влиянието на кумулирания стрес върху последиците от стреса (№№ 1, 9, 17, 26).

Приложни приноси

В своите публикации кандидатът, освен че е направил сполучливи опити да допринесе за развитието на психологията, се е постарал и да развие и предложи модели, които да обслужват практиката. В такъв смисъл са и получените приноси, които могат да се сведат до следното:

Разработени са съществени аспекти на човешките взаимоотношения във Въоръжените сили и организационната им култура, като са изведени и анализирани определени морални принципи и адекватността им при съвременни условия (№№ 7, 8, 12, 15, 36).

На основата на разработения психологически профил на морския труд е обоснована необходимостта от повишаване на квалификацията и надеждността на офицерите и останалите членове на екипажите от гражданското корабоплаване в духа на Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците - STCW`95 на Международната морска организация (ИМО) (№№ 5, 6, 16, 21, 24, 33, 34, 37, 39, 40, 46, 50, 56).

Разработени са съвременни учебни пособия по експериментална психология и организационна психология с тестове за самоподготовка и допълнителни ресурси за самостоятелна работа, в съответствие с последните технологични възможности за Интернет базиране, интерактивност на учебните пособия и възможност за системен самоконтрол за придобитите знания от студентите (№№ 53, 54).

IV. Критични бележки по рецензираните трудове

Към дейността на кандидата като преподавател нямам никакви забележки. Към изявите му като учен по-скоро имам препоръка да ограничи полето на научните си занимания, което ще му позволи да задълбочи изследванията си. Съзнавам, че по-широкото поле съдейства за подобряване на изявите му като преподавател и му препоръчвам да запази и подобрява експертизата си в това отношение, но предполагам, че ще има по-сериозни успехи в науката, ако сведе изследванията си до няколко съществени проблема на психологията.

Казаното по никакъв начин не променя становището ми по отношение на публикациите и на получените в тях приноси.

V. Лични впечатления и становище на рецензента

Познавам кандидата лично. Той е организиран, делови, трудолюбив и последователен в работата, притежава много добра учебно-методическа и професионална подготовка, има широка обща култура, дълбоки и трайни научни интереси. Тези лични впечатления допълват представа ми за кандидата като преподавател, експерт, научен ръководител и изследовател. Проведените лични разговори с колеги и студенти потвърдиха верността на личните ми впечатления. Това ми даде възможност без колебание да формулирам категорични заключения и ясно предложение.

VI. Заключение и предложение

Цялостното запознаване с преподавателската и научно приложната дейност на доц. д-р Валери Стоилов Стоянов дава основание да бъдат направени следните заключения за неговите качества, а именно:

- Умело организира и на съвременен методически равнище провежда възложената му учебно-педагогическа дейност.
- Автор е на самостоятелно разработен цикъл от лекции, учебници и други учебни материали по темата на обявения конкурс;
- Успешно и с добри резултати съчетава учебно-педагогическата работа с научни и приложни изследвания в областта на психологията;
- Научните му публикации създават необходимата публичност на дейността му и дават възможност на научната общественост да се запознае с нея.

Въз основа на изложеното по-горе, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да приемат материалите по конкурса, да ги оценят положително и да предложат доц. д-р Валери Стоилов Стоянов да заеме академичната длъжност „професор” в областта на висше образование "Социални, стопански и правни науки", професионално направление "Психология" (Организационна психология, експериментална психология).

Рецензент: проф. д.н.

Г. Петков

Гр. София
10.10.2011 г.